

door Pater WASMANN bij Valkenburg, Juni, bij *Formica rufa* gevangen.

1272bis. *Ptilium myrmecophilum* ALLIB. Één exemplaar werd door Pater WASMANN bij Exaeten (Limburg), Maart, bij *Formica rufa* gevangen. Volgens REITTER komt deze soort, veelal in massa, in mierenhoopen voor. M. i. is deze het zekerst te verkrijgen door uitzeeftel van een mierennest in den photeklektor te doen en daaruit de vluchtende (loopende en vliegende) insecten in alcohol op te vangen.

1802. *Enoplurus spinosus* STEV. (*guttalis* REY). De opvatting dat *E. spinosus* STEV. en *guttalis* REY (zie: Col. Neerl. I, blz. 650, noot ¹) synoniem zouden zijn, moet ik laten vallen; alle exemplaren, die ik uit Nederland zag, moeten tot *E. spinosus* gerekend worden. Volgens REITTER (Fauna Germ. II, blz. 358) onderscheiden zich beide soorten aldus:

Binnenste tand aan het uiteinde der dekschilden (naadhoek) kort, bij het ♂ korter. Achterlijf zonder herkenbare grondbestippeling; bij het ♂ het voorlaatste sterniet zonder tandjes aan den achterrand. Lengte $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$ mm.
 (*Schusteri* KUW.) *spinosus* STEV.

Binnenste tand aan het uiteinde der dekschilden spitser, bij het ♀ langer en iets convergeerend. Metasternum en achterlijf met herkenbare, zeer fijne grondbestippeling; het voorlaatste sterniet aan den toprand met twee, dicht bijeen staande tandjes. Lengte $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$ mm.
 . . . (*fulvus* KUW., *spinosus* KUW. non STEV.) *guttalis* REY.

2838. *Liosoma deflexum* PANZ. Van den heer F. RÜSCHKAMP S. J. ontving ik, met dank, een exemplaar van de a. *collare* REY, uit Valkenburg, Januari, bij hetwelk het halschild rood en slechts van voren nog iets beroekt is. Bij een ex. uit St. Pieter, Juni (ex. coll. MAURISSEN), zijn ook de dekschilden nog niet geheel uitgekleurd, meer donkerbruin en gedeeltelijk aan de randen roodachtig.

Den Haag.

ED. EVERTS.

Rupsenbeschrijvingen IV.

4. *Pararge megaera* L.

Volwassen rups. Groene Satyriden-rups (dus met

twee spitsen aan den laatsten ring) met witte zijdelijn. Lengte ongeveer 2.5 cM. Behaard.

N a d e r e o m s c h r i j v i n g. De grootste exemplaren van het dozijn, dat ik uit het ei tot volwassenheid bracht, waren 26 mM. lang; de kleinste bleven beneden 24 mM. Kop afgeplat bolvormig, duidelijk van den romp afgezet; deze is in het midden het dikste. De laatste ring eindigt in twee horizontaal achterwaarts gerichte spitsen, welke boven de pooten van dezen ring staan. De rupsen zijn dus 16-pootig. Kleur grasgroen, met overlansche lijnen. Van deze lijnen is alleen eene niet zuiver witte, doch groenachtig witte zijdelijn duidelijk, waarvan de helderheid bij verschillende exemplaren uiteenloopt. Het duidelijkst op de middelste ringen, verflauwt deze zijdelijn zoowel voor- als achterwaarts. Boven deze lijn is het groen iets donkerder dan de groene grondkleur. Het ruggevat schemert donker door en is aan weerszijden door eene lichtere lijn ingevat, terwijl zich tusschen deze en de reeds genoemde zijdelijn nog eene lichte, boven iets donkerder afgezette lijn bevindt. Er zijn dus in het geheel vijf lijnen, het ruggevat met zijne begrenzing voor één gerekend; alle zijn zwak sprekend, behalve de eerstgenoemde zijdelijn. Het geheele lichaam blijkt bij vergrooting met witte stipjes bezaaid te zijn, waarvan de voornaamste in dwarsrijen gerangschikt staan. Deze stippen zijn niets anders dan de zeer kleine heuveltjes, waarop de haren staan. Deze haren zijn zoo talrijk, dat zij het dier voor het bloote oog een donzig uiterlijk geven. De haren zijn echter niet zacht, doch stijf, hetgeen bij voorzichtige aanraking duidelijk te voelen is. Ook de kop en de twee spitsen op den laatsten ring zijn behaard. Onder het microscoop blijken deze haren niet glad, doch stekelig te zijn; de zeer korte stekeltjes staan naar den top van het haar gericht. De kleur der haren is grijs en steekt duidelijk tegen de witte kleur der heuveltjes of papillen, waarop zij staan, af.

Biologie In Augustus 1918 legde een wijfje, dat ik in een doosje levend bewaard had, een aantal eieren. Ik had den legtijd niet genoteerd, aangezien het bewaren niet met opzet, doch toevallig geschied was. Het ei is zeer licht groen en groot van stuk. Op 17 Augustus en volgende

dagen kwamen de rupsjes uit, die al dadelijk stevige diertjes waren. Ik gaf hun eenige grassen, afkomstig van de plaats, waar de vlinder gevangen was; zij kozen kropaar (*Dactylis glomerata* L.), wat mij eenigszins verwonderde, daar dit een vrij hard, scherprandig gras is, terwijl als voedsel zachtbladige grassoorten vermeld worden. Met kropaar zijn de dieren ook volwassen geworden; andere grassen, ook later nu en dan daaraan toegevoegd, werden niet aangevreten. Half September was de lengte 7 à 8 mM. Daar ik de dieren in een vertrek hield, waar gestookt werd, bleven zij aan het eten en was het voorlijkste exemplaar reeds in het begin van Januari volwassen. De grootte liep toen nogal uiteen, wat ook hieruit blijkt, dat het laatste exemplaar eerst op 9 Maart verpopte. De vlinders verschenen tusschen 18 Februari en 25 Maart, op welken laatsten datum ééne pop nog niet uitgekomen was.

De poppen hangen vrij aan de staartspits, welke met hare haakjes wordt ingehaakt in eenig spinsel, dat de rups van te voren vervaardigt.

Putten.

J. TH. OUDEMANS

De pop van *Pararge megaera* L.

De in het vorige artikel beschreven rupsen van dezen vlinder leverden mij negen poppen op, welke tot twee geheel verschillende kleurtypen behoorden. Vier waren roetzwart, vijf grasgroen. Beide zijn op de uitstekende lijsten en verhevenheden, welke de pop bezit, met donkerder of lichter stroogeel geteekend. De twee bultjes op den rug der achterlijfsringen vallen het meest op. Voorts is het lichaam met eene massa lichte stipjes bezet, die eerst bij vergrooting duidelijk zijn. Bij de poppen met zwarte grondkleur is de lichte kleur meer in het oog vallend dan bij die met groene grondkleur, waar zij trouwens zwakker van tint is. Voor het bloote oog maakt de eene pop echter den indruk geheel zwart te zijn, met enkele gele puntjes, de andere dien van effen groen te zijn.

In de mij ten dienste staande literatuur heb ik het voorkomen in twee zoo verschillende kleuren dezer poppen niet